

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12	ft.
Félévre	-----	6	"
Negyedévre	-----	3	"
Egy hóra	-----	1	"
- Egyes szám 4 kr. -			

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-55 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Biztos többség.

Nagybecskerek, október 17.

A többség, mely a képviselőházban a főrendiház által még el nem fogadott két egyházi politikai javaslatnak visszaküldése mellett van, már a mai ülés elején biztos volt. Ez a reformtöbbség ugyanazon elemekből áll, mint a képviselőházban első ízben lefolyt tárgyaláskor, azzal a különbséggel, hogy a szabadelpvűpárt erős bizalma és számbeli ereje is öregbedett. A függetlenségi pártnak intelligenciájára és számra hatalmasabb része Helfy Ignác, a szabadságot szolgáló reformoknak a szabadságharcz óta kipróbált híve által jelentette ki, hogy elfogadja a kormány javaslatát, melynek értelmében a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot újabb megfontolás végett a főrendekhez visszaküldetni kéri.

Apponyi gróf nem változtatta meg taktikáját és felfogását e kérdésben. A reformokat, mint mindig, ő is kívánja, de nem hallgathatja el aggodalmait, melyeket a reformok megvalósítása kelt benne. Épp úgy, mint a főrendiházi ellenzék, Apponyi is tévesen értelmezi a felekezetenélküliséget, mert hiszen az, hogy valaki nem tartozik valamely elismert vallásfelekezethez, még egyáltalán nem idézi elő szükségkép a vallástalanság, vagy éppen vallásellenesség veszedelmét.

Wlassics Gyula képviselő, a ki a többi európai államokban létező házassági jogi törvények alapos tanulmányozása által e kérdésben a jogi tekintély hírére szerente meg magának, Apponyi gróf ismeretes aggályaira ugyanoly értelemben felelt, mint a ahogy mi már hosszú idővel Apponyi mai beszéde előtt.

Wekerle miniszterelnök szintén kijelenti, — a mint már ismételtén kimerítőleg bebizonyítottuk, — hogy a konvencionális hazugságok permanens nyilatkozatai közé tartozik az, ha egyeseknek valamely felekezeten kívül állását a vallástalansággal akarják felcserélni. Ellenkezőleg, a gyakorlati élet tapasztalata azt tanítja, hogy az ilyenek, mint pl. a nazárenusok és bizonyos baptistafelekezetek, gyakran mély vallásossággal vannak eltelve.

Az őszinte reformellenesek megczafolására a legfontosabb és legmeggyőzőbb ellenérv azonban abban az igazságban van, melyet Wekerle miniszterelnök és Szilágyi igazságügyi miniszter államférfiai ékesszólás által történelmi becse emelkedett beszédekben, mesteri logikával kijelentettek, hogy tudniillik az igazi vallásosság ott virágzik legjobban, a hol az állam sem a kényszert sem gyakorol a vallási és egyházi élet terén, mert a nép őszinte vallásos érzelme és igazi vallásossága legerősebben a szabadság üde levegőjében fejlődik. Talán Apponyi is okul ezen és pedig a pártkörökön kívül mindenütt haladó irányban fejlődő népi életnek Magyarországon is látható tünetei által. Kívánatos lenne ez azért, hogy a nemes gróf képességei végre megváltassanak a természetlen ékesszólás és tudákos zsémbeskedés gőzköréből és belépjenek a fáradszónak előrehaladó reformmunka közhasznú szolgálatába, a magyar nemzet javáért. Az ily optimista várakozás maig alaptalan volt s mindig új csalódással végződött. Apponyi gróf bámulatos negatív következetességet nyilvánított abban, hogy minden előrehaladó parlamenti

munka elé mesterséges akadályokat tudott gördíteni. Ékesszólása a legszebb szavakkal dicsérte a reform eszméjét; de egy ellenvetése volt mindig s megvan ma is: hogy a reformot nem kell megvalósítani.

A magyar nemzet azonban már mit sem akar tudni a mesterséges politikai tehetetlenség e férfiatlan rendszerének folyton újból megkisérelt becsempészéséről.

Ugron Gábor, Károlyi Sándor gróf és Batthyányi Tivadar gróf ellen, a kik a főrendiházi reformellenes párt ismeretes érveit ismételték a már meglehetősen türelmetlen ház előtt, mérsékelt és eszmékben gazdag beszédében visszautasította, illetve alaposan megczafolta ezeket az aggályokat a miniszterelnök és határozottan kijelentette, hogy a kabinet tagjai teljes szolidaritással ragaszkodnak ahhoz, hogy az illető két javaslat változatlanul visszaküldessék a főrendekhez, újabb megfontolás végett.

Meg vagyunk győződve, hogy a miniszterelnök által kifejezett várakozás teljesedni fog és a főrendiház többsége alkalmazkodik a nemzet akaratához.

Szomorú színi viszonyok.

Nagybecskerek, október 18.

A „Délmagyarországi Közlöny“ mai száma keservesen panaszkodik arról a a közönyről, melylyel a temesvári közönség a magyar Tháliát fogadta, holott a szerb színészeknek fényesen ment az üzletük. A czikknek néhány passzusa teljesen ráillik a mi viszonyainkra is, s ez okból közlünk beöle néhány részletet.

... A szerb színészek zeufolt ház előtt játszottak nem szerb, hanem tősgyökeres magyar népszínműveket u. m.: Falu rossza, Vörös haju stb. A jegyek mind elkelték napokkal az előadás előtt, sőt az örökös páholyok tulajdonosai

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

A bacillusok világából.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Nem régen az a szenzációs hír járta be a lapokat, hogy egy tudós a majmokat őserdejükben megleste és társalgási nyelvüket fonograf segítségével rögzítette, sőt a majombeszédet meg is tanulta. Egy másik tudós meg azt állítja, hogy a legyek lőnyerítéshez hasonló hangon társalognak. Ha ez igaz, akkor fel kell tennünk, hogy az alacsonyabb fejlődési fokon álló lények is meg tudják magukat egymással értetni.

Nagyon kíváncsi voltam tehát, hogy a bacillusok beszélnek-e s ha igen, hát milyen nyelven és miről. Felemeltem tehát egy régi lakóháznak padozatából egy deszkát s előttem terült el a bacillusok egyik orrsága.

Nem kellett a hallgatósámban nagyon megöröltetnem magamat, mert elég hangosan beszéltek és szótára sem volt szükségem, mert akár hissi valaki akár nem, a bacillusok mind magyarul beszéltek. Ezen én egy cseppet sem csodálkoztam, egy magyar bacillus nem is beszélhet más nyelven mint magyarul.

Nem elégedtem meg azonban azzal, hogy beszédjüket meghalljam és megértsem, hanem egy nagyító üveg segítségével igyekeztem betekintést szerezni lakásaikba és tájékozódást szerezni családi és társadalmi viszonyaik felől. Ugy találtam, hogy a bacillusok kisebb-nagyobb telepekben, kolóniákban éneke együtt megfelelőleg a mi falvainknak és városainknak. Kiszemeltem tehát egy ilyen falut és betekinttem annak egyik jobb módú házába.

Csodálatos látvány tárult itt szemem elé.

Egy vén bacillus körül a fiatalabbaknak egész serege rajzolt, kik közül a legkisebb veres felköszöntővel üdvözölte a nagyapót 70 ik születése napjára. Még több dikció is következett, mire átadták a nagyapónak a szokásos ajándékokat, melyek között hálósapkát, papucsot, tajtékpipát és egyéb apróbb tárgyakat véltem felismerhetni. Azután következett a lakoma s mondhatom bacillusoknál jól esznek és derekasan isznak. Végül tánczra perdült a fiatalság s vígan járta a rezgő csárdást, miközben sűrűn kurjongatták: sohe halunk meg.

Az öreg azonban véget vetett a mulatságnak közbekiáltásával: gyerekek elég volt a mulatásból, kiméljétek drága egészségeteket. Reggel van már s nemsokára söprés lesz a szobában odafönt, közületek a sorosaknak ilyenkor a nagy porral, melyet a söpréssel felvernek, fel kell jutniok a szobalevegőbe s ha a szerencse kedvez, innen valamely emberi szervezetbe. Mert ne feledjétek, hogy ez képezi egyik fő célunkat, nem pedig a rejtett helyen való vegetálás. Igyekezzetek tehát pihent erővel feljutni, hogy ott minden körülmények között sikeresen megállhassátok helyeteket.

Most figyelmemet a kolóniák legnagyobbikára fordítam. Már az első tekintetre kitűnt, hogy ez a bacillusok országának fővárosa. Az utcákon mindenütt nagy élénkség uralkodott, de különösen nagy volt a csoportosulás egy nagy épület körül, mely épületben a bacillusok főrendiházat ismertem fel. A csoportosulás itt azért volt oly nagy, mert a kíváncsi közönség a főrendek fölvonulását óhajtotta látni.

Valóban elragadó látványt nyújtott, midőn nagy bacillusországnak összes főrendjei szebb-

nél szebb díszruhában felvonultak a nagy és díszes ülésterembe. Képvisele volt itt az országnak minden jelesebb bacillus, kokkus és spirillum családja.

A tanácskozás első tárgyát közegészségi törvényjavaslatok képezték, melyeket a főrendek részletes megvizsgálás után elfogadtak. Az ezen tárgy fölött tartott eszmecsere az azon benyomást tették rám, hogy a bacillusok a föld urainak tekintik magukat, mert ők voltak hajdan a földnek első lényei és ha egykoron a földön minden élet megszűnik, ők lesznek annak utolsó lakói. Bacillus felfogás szerint az összes szerves világ még az ember is csak azért lett teremtvé, hogy nekik szakszmányul szolgáljon. „Ha élve nem tudjuk őt hatalmunkba ejteni, halála után biztosan a miénk“ mondá egy monoklis bacillus.

Az emberiség azonban ezt belátni és elismerni nem akarja és különösen újabb időben elkeseredett harcot visel a bacillusokkal. A gögös bacillusok ezt a világ rendje ellen való lázadásnak tekintik s arról törvényjavaslatokat hoznak, melyeknek célja ellensúlyozni az embereknek bacillusirtásra vonatkozó intézkedéseit. A törvényben kifejezést adtak annak, hogy az emberektől elvárják és megkövetelik, miszerint a bacillusok ősi jogait és hagyományait eszentul tiszteletben tartani és respektálni fogják. Hivatkoznak az emberiség elődeire, kik a bacillusok uralmát békésen eltűrték s megadással viselték azoknak békóit.

Egyben elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Magyarországon azon nagyszámú lakosainak, kik a bacillusokkal a legjobb egyetértésben élnek, azoknak gyarapodása és felvirágzására lakásaikban, udvaraikon és utcáin-

odáig mentek lelkesütségükben (tisztelt a kivételnek), hogy azt a páholyt, melyet a magyar szini évad alatt 50% árengedéssel árulgatnak a hordárok — ingyen ajánlották fel a szerb igazgató rendelkezésére.

Ezzel szemben a magyar szini idény bérlete a tavalyhoz képest csaknem 2500 frt esést mutat, s míg tavaly 2—3000 frtot kapott a igazgató a budai mozdulásra, addig az idén alig birtak 500 frtot összekoldulni a számára, hogy társulatát a téli színházba behozhassa.

Aradon — egy bérlő svavai szerint — 22 ezer forintos a bérlet, Szegeden 18—20 ezer forintot váltakozik, s Temesvárott az összes bérlet 3400 forint. Nos, mit szólnak hozzá?

Tudom, a 8000 frt szubvenzióval állnak elő.

Csalódnak azok, kik azt hiszik hogy az az említett 800 frt valóssággal szubvenzió! Nem! Ez rossz elnevezés, ez nem egyéb, mint a 16 ingyen páholyért járó kárpótlás; hiszen ha ezt nem kapná az igazgató, elmehetne társulatával a várfokra sóskát enni, mert csak nem állíthatja senki józanon, hogy a 30—40 forintos napi bevétel mellett, másnemű élelmi cikkre is teljenek egy, csaknem 7000 forint gátsival bíró társulatnak. Hol van a többi kiadás? Uj díszletek, új ruhák, új darabok beszerzése, illetve jogdíja! — Ez nem kicsinyeség, ehhez nem elég a vasárnapi délután jövedelme, mely félárral, ha szülfolva van a színház, nem tesz ki 250 forintnál többet.

Miben van hát a hiba, hogy a bérlet aránylag ilyen óriási esést mutat? . . . Az előadásokban? . . . Nem! Mert hiszen a társulatot tavaly is ismerték, az új tagokat pedig, kiket eddig nem ismertek, el sem jöttek megismerni. A darabokban? . . . Dehogynem! . . . Ha a „Három testőr“ 2-ik előadásán nem lenne publikum, azt mondanám: az első előadás rossz volt, azért üres a ház. De Herceg Ferencz „Három testőr“-jének premiérjén oly üres ház volt, hogy egyik néző a másikkal csak telephon utján beszélgethetett; a netto jövedelem pedig még egy falusi truppnak bruttójául is kevés volna.

A legfőbb ok — mint hallottam — az, hogy a bérlők megunták a primadonnákat, azért nem bérlettek. Ezzel szemben a következőkben felelek:

Magyarország vidéki primadonnáit tiz ujjon lehet összeszámlálni (a harmadrendű csillagokat kivéve.)

Az itteni két énekesnőt, egyesek svavai szerint megunták. Miért? — Két-három év alatt megöregedtek? Hangjukat veszítették? . . . Vagy talán a változatosság kell minden két évben . . . Igen, de honnan?

Tavaly a debreczeni igazgató a tönk szélén állott, mert nem volt primadonnája, az idén a szegedi színigazgató Komáromi Mariskát szerződtette állandó vendégül, mert négy primadonnácskájá is van, még sincs egy se. Az említett vendégművész 200 frtot kap esténként; a szegedi színház, mely csaknem 900 frtot hoz, ha szülfolva van, elbírja; de a temesvári, mely 450

kon bő alkalmat és módot nyujtanak és hatóságai bacillusirtó utasításait ügyesen és okosan kijátszák.

Ezután a recepczió kérdése került tárgyalás alá. Mert tudnunk kell, hogy bacillusországban is vannak görbe orru, löcselábú polgárok, kik még eddig recepiálva nem lettek. Egy vékony hang esen polgártársakat, kik bár másként imádkoznak, de azért jó hazafiak, rövid, velős beszédben a főrendeknek recepiálására ajánlja. (Zaj és ellentmondás minden oldalról.)

Ekkor a bacillusok Zichy Nándora kezdi beszédét: Méltóságos főrendű bacillusok! Én szivesen elismerem, hogy ama tisztelt polgártársak jó hazafiak, jó adófizetők, jó katonák s általában szorgalmas, jó bacillusok, kik megérdemlik, hogy recepiáltaassanak. Csakhogy nem fontolják meg eléggé, hogy tulajdonképen mit kérnek tőlünk. Pedig tudhatják, hogy nekünk ősi jogunk és kiváltságunk őket lenézni, minden köspályáról lezorítani és hébe korba rajtuk egyet ütni s most ezen jogtól akarnak bennünket megfosztani, ezen kiváltságunkat akarják csorbítani. Ezt mi meg nem engedhetjük! (Viharos taps és éljenzés).

Még több szónok is volt szólásra följegyezve, de attól tartottam, hogy a felsőház ha szavazásra kerül dolog, itt is elveti a recepcziót. Azért nem vártam be a vita végét, hanem leöntöttem az összes bacilluskolóniákat erős karbonoldattal s visszahelyeztem a padot deszkáját helyére.

A bacillusok országában azóta siri csend uralkodik.

Dr. Major Antal.

frton felül (kedvezményes jegyek nélkül) alig vesz be — elbíri képtelen.

Egyik föltevés sem felel meg az ideai bérlet csökkenésnek és a tulmostoha színház-látogatásnak.

Mi lesz ennek a vége? . . .

Az, hogy az egy-két maroknyi derék magyarság, mely lelkiismereti dolgot csinál a magyar színházba járásból s az az egypár idegen ajku család, mely tudja és akarja méltányolni a magyar színészetet, nem lévén képes egy elsőrendű társulatot fenntartani, néhány év múlva teljesen elszokik a magyar színházról, mert ilyen rossz viszonyok mellett alig fog akadni elsőrendű igazgató, ki Temesvár—Pozsony után nyujtsa ki kezét.

Nagyváradon 800 ezer forintot új színház épül; a pécsi állandó színházat jövő őszre megnyitják; a kassai új színházra 400 ezer forintot szavazott meg a város; a budai várszínházat valószínűleg Krecsányi nyeri el. A fővárosban két új színház is fog emelkedni a milleniumra. A valamire való igazgató tehát válogatni fog a színházakban és a mostani törökbecsei (pardon! ott nincs jelenleg. A szerk.) direktor valószínűleg Temesvárra jut, előadásaival elriasztaní az a maroknyi, derék, színházba járó községet is, a mely eddig életét levegőt adott saját otthonában a magyarnak . . .

Ösztöndíj-pályázat.

A torontálmezei tanítók által létesített „Steinbach Antal“ című alapítvány ez évi 104 frt 87 krból álló három ösztöndíjra a 34 frt 95 kr. ezennel pályázat hirdetik.

Az alapítványi oklevél értelmében ezen ösztöndíjért mindkét nembeli oly tanítóképesedések folyamodhatnak, kik a tanítóképesede I., II. vagy III-ik évfolyamát elvégezték és kiknek atyjuk vagy anyjuk az alapítványnak tagja.

A folyamodványhoz csatolandó:

a) a lefolyt tanévéről szóló bizonyítvány.
b) a folyamodónak atyja vagy anyja évi fizetéséről szóló hatóságilag kiállított bizonyítvány.
c) családi értesítő.

Kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtnak, felhivattak, hogy kellően bályogalt s most érintett okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi október hó 30-ig bezárólag alólírothoz beküldjék. Nagy-Becskerekén, 1894. október hó 14 én.

Steinbach Antal
kir. tanfelügyelő,
mint az alapítvány kezelője.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 24. Tanítógyűlés Nagybecskerekén.
November 3. A magyar olvasó-kör hangversenye.
November 12. Közigazgatási bizottsági ülés.
November 15—18. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dékány Mihály nagybecskereki állami polgári iskolai segédtanítót a X. fizetési osztály utolsó fokozatában a csáktornyai állami tanítóképezdehez, egyelőre ideiglenes minőségű bennlakó segédtanárrá nevezte ki.

— **Vasúti közgyűlés.** A torontáli h. é. vasutársaság ma délelőtt Daniel alispán elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen folyó ügyek intéztettek el.

— **Őszi verőfény.** A kelő őszi nap első sugarai szűrődtek a plebánia templom gótikus ablakainak színes üvegtábláin keresztül, amikor egy ifju pár az oltár elé lépett, hogy kölcsönösen örök hűséget fogadjanak egymásnak. Pártay Zoltán frigyét áldotta meg Schaffer Antal pápai prelatus Törzsy Janka kisasszonnyal, Lauka Gusztáv koszorús költőnk bájos és szeretetreméltó nevelt leányával. Daniel László alispán és Poroszkay Béla m. főügyész vezették mint násznagyok a rokonszenves, deli párt a templomba. Esküvő után a fiatal pár egyenest a pályaudvarra hajtott, a honnan az új férj otthonába röpítette őket a gőzkocsi robogó kereke. Hogy az esketési szertartás a maga egyszerűségében is megható ünnepiességgel végbement, az oltártól balra ott állott az örömapa, egy ország Gusztai bácsi-ja ragyogó öröme és borongó melankoliának va-

lami végtelenül megindító keverékével jellegzetes arczán. S míg örökké derüs tekintetét benső örömmel nyugtatta az ifju páron, lelki szemei bánatos merengéssel a jövőn révedettek, az eljövő napok sivar magányán. Ifjulekü aggastyán, poéták vigkedélyű nestora, gyermekeid boldogsága aranyozza be élted alkonyát. S ha az öregség magányának elhagyatottsága üli meg lelkedet, ott ragyogjon fel vidám kedélyed szinponpája ujfent gyermekeid körében, kik ma telve reménységgel, dagadó vitorlákkal bocsátkoznak az élet tengerére.

— **A szerb kongresszus összehívása.** A szerb egyházi kongresszus állandó választmányja ma tartja Karlóczán Brankovics György patriárka elnöklése alatt rendes évnegyedes ülését. A választmány, mint értesülünk, a szerb egyházi kongresszus összehívása dolgába a kormányhoz intéendő fölterjesztésről tanácskozik. A szerb egyházi szervezett tökéletlen voltánál fogva elodázhatatlanul szükségesnek látják a szerb egyházférfiai a kongresszus egybehívását. Okaik a következők: Az eddigi kongresszusok életrevaló művet nem alkottak, legtöbbet tett még Brankovics patriarkátus alatt az 1892-iki kongresszus, melynek 15-ös bizottsága az egységes szervezési javaslatot kidolgozta és előterjesztette; de ez sem válhatott egyházi törvénynyé, mert a jelentéktelen többségű „egyházi önkormányzati párt“ a liberális és radikális elemekkel nem tudott megegyezésre jutni. A jelenlegi tarthatatlan állapotok káros következményeit különösen a hitközségek és az elemi népiskolák szenvedik meg, melyekből az egyház befolyása teljesen ki van zárva. Ez az oka, hogy a görögkeleti szerb hitközségeinek gépezete megfelelő erkölcsi és anyagi feltételek hiányában vagy husz év óta stagnál és nem tudja sem egyházi, sem kulturális irányban hivatását betölteni. Ezen akarnak segíteni a hazafias szerbek és ezért sürgetik a kongresszus mielőbbi összehívását.

— **Megszüntetett vonatok.** A szegedi tizletvezetőség értesíti lapunkat, hogy folyó évi október hó 20-ikától a Nagybecskerek—versecezi vonalon eddig közlekedett 3602. és 3603. sz. és a Nagybecskerek—pancsovai vonalon eddig közlekedett 3701. és 3704. sz. személyvonatokat megszüntette. Az igazgatóság ezen intézkedése folytán négy vonat szűnik meg közlekedni és pedig 1. az, mely Nagybecskerekéről Verseczre indul éjjel 1 óra 34 perczkor, 2. az, mely onnan indul este 7 óra 10 perczkor, Becskerekre érkezvén éjjeli 10 óra 46 perczkor, 3. az, mely Nagybecskerekéről Pancsovára indul éjjel 10 óra 4 perczkor és 4. onnan indul éjjel 2 óra 35 perczkor s Nagybecskerekre érkezik reggeli 5 óra 40 perczkor.

— **Schlauch-mauzoleum.** A temesvári belvárosi róm. kath. temetőben tegnap szentelték be a Schlauch Lőrincz bíboros püspök által felállított mauzoleumot. A beszentelést Németh József püspök végezte fényes segédlettel.

— **A buziási vasut.** Mi ugyan nem bisunk többet a buziási vasut kiépítésében, mint például a becskerekai ártézi vízben, mindazonáltal lapunk női olvasóköreinek megnyugtására közöljük az érdekes hírt, hogy Temesvármegye a buziási vasut kiépítésére tegnapi közgyűlésében 100,000 forintot szavazott meg.

— **Mérsékelt fürdőjegyek.** Fuchs Sándor, a nagybecskereki gőz- és kádfürdő tulajdonosa intézkedett, hogy a mai naptól kezdve a tisztviselő egyeslet tagjai 40 krajczárjával kapják ugy a gőz- mint a kádfürdőjegyeket. A jegyek kiadására egyedül Klacsó Károly ur, a dehánybevéltási hivatal főnöke van jogosítva.

— **Magyar dalárda Nagybecskerekén.** A nagybecskereki kaszinótársulat tegnap tartott választmányi ülésében dr. Brájer Lajos indítványára elhatározta, hogy a társas élet emelése céljából a társulat kebelében dalárdát szervez. Ezen szakosztály régen érzett hiányt pótol, nemcsak azért, mert a délutáni kártyázást kivéve, semminemű társas élet nem található a kaszinó fényes termeiben, hanem főleg azért, mert városunkban egyetlenegy dal egyeslet sem létezik, mely a magyar dalt ápolná. A dalárdába olyanok is beléphetnek, kik a kaszinónak nem tagjai. Belépni szándékozók sziveskedjenek a kaszinó igazgatójánál Francz J. L. urnál jelentkezni. Megjegyzendő azonban, hogy a dalárda csak a szini idény befejeztével fogja működését megkezdeni.

— **Tisza Lajos gróf Szegeden.** Tisza Lajos gr., Szeged I-ső kerületének képviselője választói meglátogatására tegnap Szegedre érke-

zett. Tisza Lajos ez alkalommal, mint Szeged régi ismerőse akart beköszönteni, mellőzni kívánja az ünnepélyes fogadtatást. Az ünnepélyes fogadtatás programmszerűleg elmaradt ugyan, azonban tekintve a vasuti állomásnál egybegyűlt urakat, kik a gróf megérkezésére vártak, a fogadás ünnepélyessé lön. Tisza Lajos a délutáni 1 óra 47 perczkor jövő személyvonaton érkezett meg. Mikszáth Kálmán és Lipsey Ádám irók társaságában. Napközben a gróf megtekintette a gyönyörűen fejlődő várost és számos látogatót tett ismerőseinél. Este a színházba ment, onnan pedig a Tisza-szállóba, hol tiszteletére fényes bankett volt.

— Szegény gazdagok. A ki Nagybecskereken született, annak a bölcsőjénél élneklik a pótdó keserű de igaz dalát. De hogy szabadkai emberre ilyen csapást mérjen a sors, azt alig hiszik azok, kik az ország ezen leggazdagabb városának viszonyait ismerik. És mégis ugy van. Szabadka deficitel dolgozik. Ime a jövő évi költségvetése főbb számai: közszemlére kitett költségvetés szerint bevétel: 1.322,531 korona és 33 fillér, kiadás: 1.506,754 korona és 81 fillérben van előirányozva. Marad deficit: 184,223 korona és 46 fillér.

— Az ó-becsei csodakutról a következő érdekes metamorfózist jelenti a „Szegedi Híradó”: „Az ó-becsei országos hírű csodakut nem szűnik meg tréfálkozni az ó-becseikkel, akik most már attól félnek, hogy az ördögös kut egyszer csak tüzet fog okádni. Mert kitélik ettől a szeszélyes ártézi kuttól minden. Lám, a legközelebbi napokban mit gondolt? Beállott geizernek. De még milyennek! Forró víz helyet homokot szór a levegőbe. Szóval most már port hint mindazoknak a szemébe, akik ártézi vizet vártak tőle. Ugyanezt cselekedte a gyógyfürdőt várókkal is, pedig olyan egyszerű volt a gyógyvíze, hogy a környék lázasan szerente a köszvényét és a csusz, osakhogy a csodakutall gyógyította magát. A mérnökök szorgosan biztatják a csodakutat a tudományukkal, hogy szűnjék meg a homokot szórni, de az ó-becseiek meg vannak győződve, hogy ez nem fog bekövetkezni. Sőt már vannak olyanok is, akik azt hiszik, hogy ha a kut megszűnik homokgeizer lenni, akkor apró cigánygyerekeket fog a kráteréből felhajigálni. Mert ugy látszik, hogy ettől az ördögös kuttól minden kitélik.

— Az egyéves önkéntes iskolák. A lovaságnál és a tüzérségnél szolgáló egyéves önkéntesek számára Temesvárott felállított iskolákat legközelebb megszüntetik. A hadügyminiszter legújabb rendelete szerint a temesvári hadtesthez tartozó lovasági önkéntesek ezentúl Kassán, a tüzér-önkéntesek pedig Nagy-Szebenben járnak az egyéves önk. iskolába. A szekeres-önkénteseknek jövőre csakis Budapesten, Bécsben és Prágában lehet szolgálni.

—x— Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy őszi bevásárlási utamat befejezve Bécsből hazatértem és most a legújabb divat szerinti női konfekciókból, u. m. gallérok, pelerine-ek, capes, kabátkák és esőköpenyekből dus raktárt tartok az őszi idényre a legköltségszerűbb és a lehető legolcsóbb árak mellett. Minden hölgyet a saját érdekében tisztelettel figyelemzetrni bátorlodom, hogy szükségletei fedezése előtt a legnagyobb szakértelemmel összeállított áruraktáramat sziveskedjék megtekinteni. Kovács Gedeon.

Színház.

Szép Helena.

A fiatal óriások jönnek mennek, de hiába, Offenbach apót csak nem bírják legyűrni. Az ő Szép Helenáját ma is szívesebben hallgatják, mint Weinberger, Dellinger és Konti operettjeit összesen. S a nagy közönség megtölti a színházat, akárcsak Offenbach fiatal korában, sőt talán még jobban. Mert akkoriban, mikor az öreg Offenbach megírta az ő Helenáját, gondosan távol tartották a fiatal leányokat, amiről ma már nem panaszkodhatnak a színezőgazdák...

A tegnapi előadással a közönség nagyon meglehetett elégedve. Eltekintve Kanedics (Páris) ismételt izléstelen hang erőmutatványaitól, melyekbe különben alaposan belerekedt, az összes szereplők feladatuk magaslatán állottak. A Helena legjobb szerepe Bácskay Julcsának. Nagyon jó kedvvel játszotta a szép királynőtés éneke is teljesen kielégítő volt. Ferenczyt alakja szinte praedestínálta a Menelaus szerepére. Ugy megjelenésével mint jól pointírozott beszédjével többször viharos derűtséget keltett. Fej es Lidi nagyon

ügyes Orestes volt, Vihary pedig jól kiaknáta Calchas hálás szerepét. A korus eléggé megbecsülte magát s a zenekar is igen tisztességesen viselkedett.

Irodalom és művészet.

* Tompa Mihály összes költeményei.

Tompa barátai nevezetesen Arany János, Gyulai Pál, Lévy József és Szász Károly által sajtó alá rendezett Tompa költeményeiből most jelent meg a legújabb öt füzet 13—18. (ára füzetenkint 40 kr.) Mehner Vilmos (IV. papnővelde-utca 8. sz.) ezen kiadása miként többi kiadványai egyik remekét képezi a magyar könyvpiacznak.

* „Élet”. Irodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap. A 2. szám mindenütt jogos feltűnést keltett magas nivójával, maró szatirájával, fényes aktualitásával. A most megjelent 3. szám felülmúlja azonban még az eddigieket is. Vezércikke Solutus tollából hatalmas, erővel teljes hadüzenet a papok ellen, kik ismét megmutatták, hogy a főzavart ország békejének helyreállítását nem óhajtják, a nemzet békés haladásának pedig göggel álltak útjába. Palágyi Lajosnak, az ősmert jeles költőnek „Kik az összeesküvők?” című verse, mely a népet leigásó, jogtalanul zsaroló hatalmasok ellen szól, pompás pendantja Solutus hadüzenetének. Rutilus, a kinek publicisztikai iratai oly nagy föltűnést keltettek, gróf Csáky Albinról, a nagy és szimpatikus államférfiúról ír meleg, elismerő sorokat. Hermann Antal folytatja „A házasság fejlődéséről” irt nagy érdektű tanulmányát. A szemlerovat érdekes is elevenen megirt aktualitásokat közöl Schwarz Gusztávról, a Zichy grófról (1790/91—1894), Krajczár-szonátá cizmen egy mulatságos apróságot stb. Schmidt Jenő közlése a „Szellemi vallás kateját”, mely a nagy Tolsztojnak is megnyerte helyesítő tetszését. Az Irodalom rovata Silberstein Adolf, Seroa Matild stb. könyveivel foglalkozik. A heti lap előfizetése 1 évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyes szám 10 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mozsár-utca 8. szám.

Táviratok.

Királyi kihallgatás.

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ó felsége jövő hétfőn október 22-én Budapesten legfelsőbb kihallgatást ad.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése október 18-án.)

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében folytatta a

vallás szabad gyakorlatáról

szóló törvényjavaslat tárgyalását. Elsőnek Saaghy szólott, természetesen kontra, majd Horánszky Nándor mondta el aggyályait általános figyelemtelenség közt. Nagyobb érdeklődést keltettek Körösy Sándor fejtegetései, aki után Polónyi Géza frissítette fel rágalmabérjait. Legújabb megrovási kalandja az előbbi kormányának szól, mint amely szerinte korteszélokra használta a vallásalapokat. A nagy rágalmazónak megfelelt Berzevichy Albert, aki mint az előbbi kormány kultuszminiszteri államtitkárja nagy hatással utasította vissza Polónyi rágalmait. Beszéltek még br. Eötvös miniszter a javaslat mellett és Péchy Tamás a javaslat ellen.

A magyar udvartartás.

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délután kezdte az 1895. évi költségvetés tárgyalását. Az udvartartásnál a miniszterelnök kijelentette, hogy a kérdés közjogi részében rendezve van. Ezután a bizottság az összes tételeket letárgyalta és elfogadta, egézzel a kereskedelemügyi miniszterium költségvetéséig.

Megsemmisített mandátum.

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma tárgyalta Schwarcz Gyula képviselői mandátumának az egyetemi tanársággal való összeférhetlenségi esetét. Hosszabb vita után a bizottság Schwarcz Gyula mandátumát megsemmisítette.

Baleset a nemzeti színházban.

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) Macbeth tegnapi előadása közben sajnálatos baleset történt. Szacsavay elfeledte Mihályfi kardját pajzsával parirozni: a kard fejére sújtott, amelyet rögtön elborított a vér. A megsebesült művészt a Rókus kórházba vitték, ahol sebet bevarrták.

A szerb király Potsdamban.

Budapest, okt. 18. (A „Torontái” eredeti távirata.) Potsdamból telegrafálják, hogy a Sándor szerb király tiszteletére adott udvari díszében Vilmos császár és királyi vendége kölcsönösen felköszöntötték egymást. A szerbek ifju királyát nagy ünnepekkel fogadták Berlinbe való érkezékor.

Nyilttér.*

Női ruhaterem megnyitása.

Nagybecskerek és környéke igen tisztelt közönségének és nagyrabcsült vevőimnek tiszteletteljesen tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utczában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekcióüzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes újdonságokkal, diszitó és selyemzikkékkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakszerűen képzett, kintinő művezetőim, kik részint a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagyrabcsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nagybecskereki városi színház.

Bérlet 8. szám.

Idény-előadás 13.

Csütörtökön, 1894. október 18-án:

A BUBOSPACSIRTA.

Kitinő énekes színmű 4 felv. Irta: Wildenbruch E. Fordította: Fáy J. Béla. (Rendező: Könyves. Karnagy: Simándy.)

Személyek:

Langenthal Ágost (34 éves) papirgyáros	—	—	—	Kövy Ede
Herman, mostoha öccse (15 évvel fiatalabb)	—	—	—	Szebenyi A.
Juliana, unokatestvérök	—	—	—	S. Molnár Vilma
Schmälénbachné, gyári munkás özvegye	—	—	—	Kövyne Julia
Lini, leánya	—	—	—	Holéczy Ilona
Schmälénbach Álé, Schmälénbachné sógora, rongyszedő a papirgyárban	—	—	—	Vihary E.
Hefeld Pál, merítő legény a papirgyárban	—	—	—	Könyves Jenő

Történik egy papirgyárban, Berlin közelében, a jelen korban

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap pénteken nem lesz előadás.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

H i r d e t é s e k.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség
Szeged.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy f. évi október hó 20-ikától a Nagy-Becskerek—versecezi vonalon eddig közlekedett 3602 és 3603 sz. és a Nagy-Becskerek—pancsovai vonalon eddig közlekedett 3701. és 3704. sz. személyvonatok megszüntetettnek. Szeged 1894. október hóban.

A üzletvezetőség.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

10151. k. sz. V. 1894. (756—2.1)

Pályázati hirdetmény.

Oroszlámos községben a 360 frttal javadalmazott irnok végrehajtói állás megüresedvén, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint eddigi alkalmazásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelendő kérvényeiket folyó évi november hó 10-éig hozzám benyujtsák.

T. Kanizsán, 1894. október hó 15-én.

Tallián, főszolgabíró.

10193. sz. VI. 1894. (755—2.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege török-kanizsai járásában új körállatorvosi állás szervezetetett melynek betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellően felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi november hó 15-éig hozzám benyujtsák.

Kör áll Csóka székhelylyel, Monostor, Tisza-Szt. Miklós, Jázova, Feketető és Egyházasok községekből.

Az állással 500 frt évi fizetés, a körhöz tartozó községek által természetben szolgáltatandó fuvar s a törvényhatósági szabályrendeletben tüzetesen megállapított gyógykezelési díjak élvezete van egybekötve.

A választási határidő a pályázati idő eltelté után fog kitűzteni.

T. Kanizsán, 1894. október hó 15-én.

Tallián, főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A n.-tőszegi egyesületi óvónői állomásra pályázat nyitattik, melylyel készpénzben 300 frt évi fizetés és természetbeni lakás van összekötve.

Az állomásra pályázni szándékozó okleveles óvónők felszerelt kérvényeiket f. é. október 30-ig az egyesületi elnökségéhez küldjék be.

Nagy-Tószeg, 1894. október 15-én.

Gerhardt Péter,
elnök.

(752—3.2)

519. végh. sz. 1894. (758—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei kir. járásbírótság 1478. polg. 1894. számú végzése által a nagybecskereki takaré- és előlegegytel részvénytársaság mint végre

hajtató javára Boberity Gyurka s társa aracsi lakosok ellen 700 frt tőke s járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 464 frtra becsült lovak, kocsik, birka, sertés és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a törökbecsei tekintetes kir. járásbírósnak 4152. polg. 1894. sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Aracson a község házában leendő eszközzésére 1894. évi október hó 20-ik napjának d. u. 3 órája határidővel kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsen, 1894. szeptember hó 29. napján.

Rankovits István,
kir. j. bírósági végrehajtó.

1041. sz. 1894. (750—3.3)

Pályázati hirdetmény.

Alólírott község előjárósága részéről az újonnan rendszeresített és 300 frt évi fizetés, 2 öl tűzifa és szabad lakással javadalmazott óvónői állásra pályázat kiiratik.

Felhivatnak mindazok, kik a fenti javadalmazással ellátott óvónői állást elnyerni óhajtják, miszerint a pályázati kérvényüket az 1894. évi XV. t. cz. értelmében felszerelve Számos község előjáróságához folyó évi november hó 5-éig annál is inkább benyujtsák, mivel a később beérkező folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

A pályázók kötelesek a magyar, német és szerb nyelvnek birását igazolni.

Kelt Számoson, 1894. évi október hó 14. én.

Klobuchorich s. k., Tomin Izsák s. k.,
h. s. jegyző. bíró.

10 286. köz. sz. 1894. (757—2.1)

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kikinda r. t. városnál üresedésben lévő városi mérnöki állásnak választás útján betöltése céljából a pályázat ezennel kiiratik.

Ezen állással évi 1200 frt fizetés és 300 frt lakbér élvezete van összekötve.

A pályázni óhajtó okleveles mérnökök felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Torontálvármegye alispánja nagyságos Daniel László urhoz czimezve alólírott polgármesterhez folyó évi november hó 15-ik napjáig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyzetetik, hogy Nagy-Kikinda városban, mely 23.000 lelket számlál, a városi mérnöknek alkalma van, magán-gyakorlatot is üzeni.

Kelt N.-Kikindán, 1894. évi október 15. én.

Tellecsky s. k.,
polgármester.

6832. szám 1894.

(754—3.2)

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium folyó évi szeptember hó 21-én 66549. szám alatt kelt magas rendeletével a Zsombolya községben létesítendő vármegyei kórház építéséhez szükséges földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi november hó 10-én délelőtt 9 órakor Zsombolya községében (község házában) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál is inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg. A kisajátítási tervrajz és összeírás Zsombolya község házában 15 napig kitétetek.

Nagy-Becskereken 1894. évi október hó 7-én.

Torontálmege közigazgatási
bizottsága.

11930. köz. sz. 1894. (753—2.2)

Hirdetmény.

A n. kikindai városi tanács határozata folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az évi négy országos vásár alkalmával a helyi pénz szedési jog 1895. évi január hó 1-től bezárólag 1897. évi december hó 31-ig terjedő három évi időtartamra, a városház tanácstermében folyó 1894. évi október hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fog.

Kikiáltási ár évi 3215 forint, melynek 10%-át, vagyis 321 forint 50 krajczárt árverelő az árverés megkezdése előtt bánatpénzül letenni köteles.

Az árverés megkezdése előtt kellő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott és szabályszerűen kiállított írásbeli zárt ajánlatok is adhatók.

A részletes árverési feltételek a polgármesteri hivatalban (a II. jegyzőnél) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagy-Kikindán, 1894. évi október hó 6-án.

Tellecsky,
polgármester.

6740. ki. sz. 1894. (746—3.3)

Pályázati hirdetmény.

A párdányi járási gyepmesteri állás betöltésére, — melylyel személyét illetőleg évi 200 frt készpénz fizetés, 100 frt lótar-tási átalány és szabad lakás, valamint a netáni szükségelendő segédje után 100 frt fizetés, nemkülönbén a szabályrendeletileg megállapított egyéb munkadíjak vannak egybekötve, pályázat hirdettetik s felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint pályázati kérvényüket, melyhez kifogástalan előéletükről szóló bizonyítvány csatolandó, folyó évi október hó 28-ig az alulírt főszolgabírói hivatalnál benyujtsák.

Párdány, 1894. évi október hó 13-án.

A párdányi járás
főszolgabírói hivatala.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.